

Убитим 4 грудня

Віктор Гюго

УБИТИМ 4 ГРУДНЯ

Вам Цезар дарував утіху супокою.
Колись бентежились ви мрією палкою,
Облудою надій,
Горіли заздрістю, ненавистю кипіли,
І хвилювалися, і спорили, й шуміли,
І рвалися до дій.

Один одного ви заледве впізнавали,
Коли по вулицях невтомно ви снували,
Стрівались тут і там;
Тривожні й гомінкі, як море в час прибою,
Одною ви, проте, журилися журбою,
Жили одним життям.

Можливо, в вас жило бажання гарячкове
Боїв і перемог, і ви кували кови
На Лувр і Ватікан;
Усяк із вас був прав і вольностей оратор;
В наш полум'яний вік що не душа, то кратер,
Що не народ — вулкан!

Любили ви; у вас боліло серце скуте,
Вам душу краяло у тьмі страждання люте
З мільйонами гризот,
І клекотали ви, мов хвилі океану,
І поривалися у далеч осіянну,
До сонячних висот.

І хто б ви не були — бездольник чи щасливець,
Гарячий фантазер чи мудрий прозорливець,
Юнак а чи старик,—
Страстей навала вам спокою не давала:
В серцях у вас любов, як буря, бушувала
І скорб, як повінь рік.

Четверте грудня вам дало нарешті спокій;
Не потривожить вас у ямі у глибокій
Чуттів і мислей вир.
На ваших могилках не шарудне й травина...
Мовчіть, німуючи, і ви, як домовина!
Імперія — це мир.